

עין משפט
נר מצוה

קנו א מיי פ"ג מהל' מעה'ל' תמידין ומספין הלכה כז:

א ב מיי פ"ג מהל' מעה'ק' הלכה כז:
ב ג מיי פ"ט מהל' מעה'ק' הלכה כז:

ג ד מיי פ"ח מהל' תמידין ומספין הלכה כז:
ה ו מיי פ"ט מהל' מעה'ק' הלכה כז:

ד ה מיי פ"ח מה' מעה'ל' מעה'ק' הלכה כז:

‏שער הגומלין‏

מוסף רש"י

הלכה כסתם מושנה. רבי הוה סוירי המשנה. ושבטלה דברי חסד וישרו בעניניו שגלון קסם. ולא הסיר שם חזוניו עליון עד שאל יוסי שטיה מפי יתיר ונחלון כלילי נשנו מעשי מחזיקים ושטיו מחזון (ובינה ב:). אמוראי ניבירו ואליבא דר' יוחנן. מר אמר דלא טיל ר' יוחנן למימר הלכה כסתם משנה. אלא היכא דשמייה ליה אמר כהניח. הלכה כמסתם וז'. ואמורא אחרינה אמר משמיה דר' יוחנן הלכה כסתם משנה (תורין מג. ט"ש).

‏שליק פירק התבולת‏

‏שער הגומלין‏

שיטה מקובצת

א חובות כ"ג שבת ולא מנו אחר תחתיו נכנס ב: אומר ששור אות ה' נכנסת: ג לוגין. ורוצה: ד חשיב: להו: ה כ"ג. קרב: ו לקורות דימנין ומשכחת לה שבעה: ו ליה. והכי נמי אמר איתא: פ השאר. דמקום אחר לוי היה יכול להביא שאור שלא תהא מנחה יתירה הסי': פ מנחה. ויא' כדכתיב ויביט הכהנים בהקריבם מנחה חרשה: ז אשכח. עין ברשי: דף מז ע"א: א לחכודר וצריך להניח חמץ: ז חייבת אלא מחמץ: יד באותה פרשה. אבל קרא דלא תעשה דלקמן לא כתיב מצות באותה פרשה:

נב:

לרבנן הוכפפה לבנותו. אבל לאכא יוסי בן דוסתאי כיון דלרץ קומץ צבוקר וקומץ בערב לא שייך לאיכפולי טפי משיעור שלם ‏^א דלרבנן הוא דעבי אי צעין שלם בלבונה כי היכי דצעין שלם בעשרין אבל משמן בעי ‏^א (טפי) לאכא יוסי בן דוסתאי נמי דבכל יום לא היה רק לוג ומנחה צבוקר וכן בערב והשתא נמי או דילמא לכל עשין היו ג' לוגין וזו היא בלילתן: **הלכה כאבא יוסי** בן דוסתאי. תימה הילכתא למשיחא ‏^א :

הדרן עלך התבולת

כל המנחות באות מצה חוץ מחמץ שבתורה ושתי הדחם. שמי הלחם ניחא דכילל צהדי שאר מנחות דאיקרי מנחה ‏^א כדלמר צפרק הסכלת (ועיל דף מז:). אבל לחמי מודה דינא: בודה. בל"ט גרסין צעירין ‏^א לא אשכחנ ‏^א ומ"מ ניחא לאשמעינן דכשמודדן צמדה צפסח או ללוך ופי' לשון הולאה כמו (מגלים א יב) **בחדש** אשר גדא מלכו (ממיה ו) כי מלנך אמה צודאס: **חסרה** או יתרה. מכאן פי' הרב רבינו חיים דכשמודדן צמדה צפסח או ללוך חלה אין להכניד ‏^א על הסלת דל"כ מנאלת יתרה כמו לענין מנחות ועוד אמרין לקמן (דף פג.) גודשא חילתא: **בנין** צבא המנחות שהן באות מצה בו. תימה מתני' היא (לקמן דף נה). דמנן כל המנחות ילושות צפושירי ומשמרס שלא יעמינו כי שנאלמ כל המנחה יב' ‏^א כל תאפה חמץ ודי' דרשי' לקמן צגמי' (שס) שאר מנחות מניין ת"ל כל המנחה ועוד משמע דשייך לרביי טפי מההוא קרא דכל מנחה ממאי דמרבא מהאי קרא דזאת תורת המנחה דמייתי הכא דמההוא לא שייך לרביי אלא מנחות שיש בהם דין הכמז צפרסה הגשה קמינא ולבונה כגון מנחת סלת ומנחת ומרחשת אבל מכל המנחה איתרבו אפילו מנחת העומר ומנחת קנאות ומנחת כהן ומנחת [נסכים] ולחם הפנים ונראה לפרש דרבי אמר לא ראה להביא לן הא דדרשינן מיימורא דקראי יא' ‏^א (אלא) לפי שהיה סבור

דאפילו למזוה קא מיציעא ליה היכא דלא כתיבא מזא הביא לו מקראות פשוטות ותמה על שאלתו והשיב לו דכתיבא כתיבא כגון מנחת ומאפה דלא כתיבא כגון מנחת סלת ומרחשת כתיב זאת תורת וה"ה דלכתי מהנך קראי לא ידעינן כולהו שאר מנחות ‏^א עוד משמע דמנחת סלת נמי כתיבא דזאתה פרשה דזאת תורת דכתיב בה מצות תאכל פשטיה דקרא צמנחת סלת ‏^א [כתיב] דכתיב מסלת המנחה ומשמנה ומזאת תורת מרבי מרחשת ומהשתא מזינו למימר דנתרבו כל מנחות אפילו אותם דאין בהם הגשה קמינא ולבונה כי היכי דמרבין מרחשת אע"ג דלא איירי בה קרא אבל קשיא א"כ כל המנחה לרבות שאר מנחות למה לי דאם נאמר ללאו א"כ היכי מייתי לעבד מלא תאפה דלקמן דריש ליה על הכלל ור"ת מפרש דמיציעא ליה לרבי פרידא מנלן דבאות מזא ולא שיאור וחלוט דאי מלא תעשה חמץ דמתני' הוה אמינא שיאור וחלוט שרי א"ל דכתיבא כתיבא אלמא מזאת צעין ושיאור וחלוט לאו מזא היא א"ל לעבד קא מיציעא לן מנלן דמיפסלא אס הביא שיאור וחלוט א"ל דכתיב לא תאפה חמץ דמשמע אלא מזא דכתיב מזא בזאתה פרשה י"א ורב הסדא פריך דילמא ‏^א מלא תאפה חמץ אלא שיאור אע"ג דכבר כתיב לא תעשה אינטיירן טובא לכדדרשינן לקמן ופי' זה דחוק ומגומגס: כי

התבולת פרק רביעי מנחות

ולא מינו אחר. דקרינה שלימה: **לרבנן הוכפלה לבנותו**. שיביא קומץ שמרים וקומץ צערב דבשלמא לאכא יוסי לא מציעא ליה דלא הוכפל שיביא שני קמנים לכל הקטרה דלא מזינו ב' קמנים בהקטרה אחת: **מאי דגלי גלי**. סלת גלי קרא בהוספה כדלמרינן לעיל (דף נא:).

לרבי יהודה מאותהו ‏^א ולר"ש מכליל מקטרו ‏^א: **ושמן**. מציעא ליה אליבא דכולהו אס צריך להביא ג' לוגין לכל עשרין דעד שלא ימות היה מביא ג' לוגין ‏^א וחזקין לוג ומנחה לחאי עשרין דשחר ולוג ומנחה לצין הערבים השתא מאי: **ה' קמזין סן**. צפרק האומר הרי עלי עשרין (לקמן דף קו:). חשיב ‏^א והאי קומץ לבונה של חציתין לא חשיב הסם משום דלחזקין קרב ובשלימה קמיירי ולא בחזקין ואס איתא הקטרות וימנין דמשכחת ‏^א ‏^א [צבצעה] כגון ב' קמנים של חציתין דהא הסם קא חשיב ב' קמנים של ציזי לחס הפנים אע"ג דחד קרבן מינה וה"ג ליחשוב: ומשני לעולם אימנא לך דהוכפל והאי דלא חשיב לכו משום דאי מת כהן ב' קמני אלא בקריבים כדרכן קא מיירי: **לסא שמעסא**. דאי לא קמי: **והא מעלה קומץ בחון**. דקמי ליה הסם גבי ה' קמזין דאי עבר וסעלהו בחון חייצב) וקמי ליה ‏^א נמי ש"מ דאס איתא דהוכפל לימנינהו ואפילו דאי: **מאי הוי עלה**. דהא לא מינין ליה צהדיא: **אלא אכא יוסי דלמר חציתין דעלמא**. נמי צמי כהן צעי ב' קמניין הילכך הא נמי ב' קמניין וקמי לוג ומנחה שמרים כו' אלמא שמן לא הוכפל ואיפשטוס צביא דשמן לאכא יוסי ומדשמן לאכא יוסי לא הוכפל דמאי דלא גלי לא גלי לרבנן נמי לבונה ושמן לא הוכפלו דמאי דלא גלי לא גלי דלינהו לא פליגי אלא בלבונה מחיים אבל בלאחר מיתה אי הוכפל אי לא הוכפל לא פליגי: **הילככא כאכא יוסי**. דלמר צמי כתי כהן מקריב קומץ לבונה שמרים וקומץ ערבים: **וסנן ה' קמזין סן**. ולא חשיב ליה לקומץ דחציתין משום דלחזקין קרב ואס איתא דקרב שלם מר אמר כסתם משנה אמר

הדרן עלך התבולת

כל המנחות באות מצה חוץ מחמץ שבתורה וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁהֵן בָּאוֹת חֻמֵץ ר"מ אומר ‏^א השאור בודה להן מתוכן ומחמצן ר' יהודה אומר אף היא אינה מן המובחר אלא ימביא את השאור ונותנו לתוך המדה וממלא את המדה אמרו לו אף היא היתה חסרה או יתרה: **גמ'** בעא מיניה רבי פרידא מרבי אמי מנין לכל המנחות שהן באות מצה מנלן דכתיב בה כתיב בה דלא כתיב בה כתיב בה זאת

ליתני ז' קמנים הן: **אמוראי** נינהו. מר אמר כסתם משנה אמר רבי יוחנן ומר אמר הלכה כאכא יוסי אמר רבי יוחנן

הדרן עלך התבולת

כל המנחות. חוץ מחמץ שבתורה. דכתיב על חלות לחם חמץ וגו' (ויקרא ז) ושתי הלחם דכתיב חמץ תאפיניה (שס ג): **שאור בודה לסן מסוכו**. מתוך עשרין דמדה ושתי הלחם היה מוזיא שאור שהוא' לש מן הסלת מעט לאחר שנמדד וטומונו בבלת ומתחמץ מאיליו וממנו מחמץ את השאר ‏^א: **אף היא אינה מן המוכחר**. שאינה ממחמת יפה לפי שאין לה שאור מחמוץ יפה: **אלא מביא שאור**. המחומוץ יפה מתוך ציתו ונותן לתוך העשרין ומוסיף וממלא סלת: **אף היא היפה יפירה או חסרה**. כגון אס השאור עבה ומגובל צקושי צמעת מים אינו מחוץ נפח גדול כאליו היה קמח ונמצא העשרין יתר לפי שאס לא היה שאור מגובל היה נפחו גדול מעכשיו ואס אינו מגובל יפה שנתן בו מים הרבה נמצא נפחו גדול משאליו היה קמח ונמצא העשרין חסר שאס לא בצציל המים לא היה מלא: **גמ'** **דכתיבא כתיבא**. אותה מנחה שכמז בה מזא כגון מנחת מאפה ומנחת מנחת הרי כתיב בה ודלא כתיבא אתא מהאי קרא דכיל לכל המנחות

מסורת הש"ס

א [מ"ק ז: וחסד ז: יד:], ב [לקמן קו:י. א] [פסחים קה. מנחת יא. ד] [שבת מז. וזין:] [א] [נחמות טו: גיטין פא: חולין מג. מדה טו: ו] [ש"ך פ"ג, ז] [ויקרא ו, ח] [נפס, ט] [ז"ל והוא, י] [ז"ק ס, שהיה ז"ק, ל] חייב הסו' לחי' ד"ה וקמי ליה ש"מ אפילו דאי קמי ואס איתא דהוכפל לימנינהו ססיד. ז"ק, א. ולבנן, ז"ק, ו. ז"ק מ"ו, א. [ג] [מס' חזק' דר' וחסד דף מה. ד"ה הלכתא וכו' וגם כמה סכתמי שס על גליון, ט] [נלמר דלעילי מו: פסוק אמי לחמי מדה לא איקרי מנחה, וזי לא תעשה חמץ והי"ז ז"ק, א. ז"ק מ"ו, ק] ועוד דמשמע ז"ק, ר [ז"ק א. בל. ז"ק,

‏שער הגומלין‏

הגהות הב"ח

ה' נמי אבא יוסף בן דוסתאי כ"ל וכן בכל העמוד:

‏שער הגומלין‏

רבינו גרשום

בעריתא אף הוא נמי. פליגי בה במנחת חבייתין דעלמא היכא דלא מת כ"ג. פופיש לה ב' קמנין של לבונה. כ"ג שבת לא מינו כהן אחר ואמר לרבנן דאמר בעלמא משום דליכא אלא עשרין אחד לא בעינן ב' קמנין הכא דאיכא עשוריות כדאמרי' שלימה שחרית ושלמה בין הערבים מי אמרי' ב' קמנין אי לא או דילמא מאי דגלי דכתיב אותה שלימה גלי. אליבא דאבא יוסף לא חזינין לך דהשאת בעלמא דליכא אלא עשרין אחד בעי ב' קמנין כ"ש אבא. ושמן מביעיא לא אפילו לאבא יוסי אי אמרין דהוכפל דמפרשי' ג' לוגין שחרית וג' לוגין בין הערבים. ח"ש ה' קמנין הן כדאמרי' בפירקין בתרא האומר הרי עלי לבונה לא יפחות קומקום וכו'. ואם איתא דסרידא להו לרבנן דהיכא דמת כ"ג בעינן ב' קמנין איכ' משכחת לה ד' אלא לעולם לבונן לא הוי אלא קומץ א' לשחרית ולבון הערבים. ואי אמרת איכ' ליחני' ה' קמנין הן והאי קומץ דחבייתין להו שיי. הא לא קשיא כיון דהאי קומץ דחבייתין לא קריב שלם אלא חציו בבקר וחציו בערב לא קתני ליה הוא מעלה קומץ בתוך דלא הוא דלא הוי לכתחילה אלא דאי עבר. איילמא רבנן דלא בעי בעלמא אלא קומץ אחד מאי שנת לבונה דהוכפל דקמי' מפרשי' לה ב' קמנין ומדשמן לאבא יוסי לא הוכפל אלא כחבייתין דעלמא חוכא דלא מת ‏^א ולא לבונה נמי לרבנן נמי לבונתה ושבתה לא הוכפלו. וחיפוטוט מיהא לא דקא בעי וייתנן ללבונה לרבנן ושמן בין לאבא יוסי ובין לרבנן דלא הוכפל. הלכה כחבי' יוסי בן דוסתאי דמפרשי' לה ב' קומיבא לבונה לכל חבייתין אפילו לעלמא.

הדרן עלך התבולת כל המנחות דכתיבא בהדיא. מצה כתיבא:

א' ז"ל לבונה וסמנה לרבנן נמי לא הוכפלו וכו'.